

**Externe voortgangsrapportage staatkundig proces Nederlandse
Antillen
over de maanden januari t/m mei 2009**

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN MAATREGELEN

Voorgaande voortgangsrapportages gingen over de vraag of de wet- en regelgeving voor het staatkundig proces klaar zou zijn in 2008. Deze rapportage ziet op de risico's met betrekking tot de haalbaarheid en de inwerkingtreding in 2010. In onderstaande overzichten is de haalbaarheid van de verschillende onderdelen van het staatkundig proces aangegeven door middel van de kleurcoderingen groen tot en met rood.

Algemeen

Risico:

- Eind 2008 is tijdens de Ronde Tafel Conferentie een aantal belangrijke wetsontwerpen bestuurlijk geaccordeerd. De ontwerpfase is bijna gereed en in 2009 en 2010 ligt de nadruk op de implementatie van de afspraken en de parlementaire goedkeuring. Belangrijkste risico in deze fase is dat het land Nederlandse Antillen feitelijk wordt ontmanteld, terwijl de nieuw te vormen landen nog niet klaar zijn om de nieuwe taken over te nemen. Het land Nederlandse Antillen loopt wat de formele ontmanteling betreft achter op de planning die is opgesteld. Dit blijkt onder andere uit het uitblijven van de aanbidding van een (rechts)positie in de nieuwe bestuurlijke organisatie die de landsambtenaren uiterlijk 1 april jl. van het land Nederlandse Antillen zouden ontvangen.
- Eind april 2009 is afgesproken met St Maarten en Curaçao dat zij een overzicht zouden aanleveren aan het aangevulde presidium van de V-RTC met taken die de aankomende landen in de nieuwe staatkundige structuur zelfstandig, in onderlinge samenwerking, in samenwerking met, of door andere (ei)landen in het Koninkrijk willen gaan uitvoeren. Begin juni zijn deze overzichten nog niet ontvangen. Besloten is om de bijeenkomst van het aangevulde presidium van de V-RTC die stond gepland voor 16 en 17 juni geen doorgang te laten vinden. Hierdoor ontstaat vertraging in de implementatiefase zoals bedoeld in de Slotverklaring van de start-RTC van 26 november 2005.
- Het referendum van 15 mei 2009 over de conclusies van de RTC van 15 december 2008 heeft een nipte overwinning opgeleverd voor het 'si' kamp. Dit heeft de verschillende stromingen binnen de politieke en maatschappelijke discussie, wat betreft de staatkundige hervormingen, vooralsnog niet weten te verenigen.
- Het grootste risico op Bonaire, Saba en St. Eustatius betreft de politieke (in)stabiliteit op de eilanden. Thans leiden de ontwikkelingen op Bonaire (derde BC in vijf maanden en de roep om een referendum) en Sint Eustatius (onenigheid tussen de BC-leden) tot zorgen.

Maatregelen:

- Curaçao en Sint Maarten hebben zelf een belangrijke rol in het treffen van zodanige maatregelen dat wordt voldaan aan de criteria en afspraken die zijn gemaakt met betrekking tot de rechtshandhaving en openbare financiën. Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken die eerder in het proces zijn gemaakt over de toetsing van het overheidsapparaat.
- De opening van de Regionale Service Centra op Bonaire, St. Eustatius en Saba en de komst van de commissaris voor de BES sinds 1 januari 2009 leiden tot een forse intensivering van de activiteiten van de verschillende departementen op de BES. Rond de zomer zullen de meeste ministeries hun kwartiermakers naar de BES hebben gezonden. De uitvoering van de plannen van aanpak wordt ter hand genomen en een aantal prioritaire maatregelen zal nog gedurende de transitieperiode ten uitvoering worden gebracht. Hiermee wordt de aanwezigheid van Nederland zichtbaar op de eilanden en zal het draagvlak voor de staatkundige veranderingen kunnen toenemen.
- Nederland laat zich niet afleiden door de politiek bestuurlijke ontwikkelingen op de eilanden en voert op ambtelijk niveau intensief gesprekken met het land Nederlandse Antillen over het gefaseerd overnemen van uitvoering van taken voor de BES door Nederland. De planning is erop gericht dat Nederland voor december 2009 circa de helft van alle taken van het land Nederlandse Antillen zal overnemen ten behoeve van de BES-eilanden indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan op juridisch, financieel en personeel vlak. Het uitgangspunt hierbij is dat Nederland van deze taken vervroegd de uitvoering overneemt; de bevoegdheden blijven veelal bij het land Nederlandse Antillen tot de transitiedatum. Van een beperkt aantal taken zullen ook de bevoegdheden vervroegd worden overgenomen. Samen met het land Nederlandse Antillen wordt nu gewerkt aan de juridische vormgeving en de condities waaronder het personeel en de financiële middelen met deze taken naar Nederland overgaan. Het is van belang dat de nieuw te vormen landen ook een reële planning maken voor taakovername en de condities voor de overgang van personeel en financiële middelen. Hoewel het moment van overname van taken, als mede de condities voor de overgang van personeel en financiële middelen, onmogelijk precies hetzelfde kunnen zijn voor Nederland (t.b.v. de BES-eilanden), Curaçao en St. Maarten, verdient het de aanbeveling deze trajecten zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.

Rechtshandhaving, rechtspleging en constitutionele zaken

Risico's:

- Over de consensusrijkswetten Hof, OM, politie en Raad voor de Rechtshandhaving is advies door de Raad van State van het Koninkrijk uitgebracht. Gelet op het feit dat het hierbij gaat om consensusrijkswetgeving¹, zal er gedurende het verdere wetgevingsproces overeenstemming moeten blijven bestaan.

¹ De grondslag voor de rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie is voor Aruba niet artikel 38 Statuut (consensus) maar artikel 43 lid 2 Statuut (waarborgtaak Koninkrijk). Zie toelichting bij 8. Aruba.

- Hiernaast is het van belang dat er politiek bestuurlijk commitment blijft voor de verbetertrajecten en er voldoende geld en capaciteit wordt ingezet voor de implementatie van de wetgeving en het uitvoeren van de verschillende verbetertrajecten (politie, Openbaar Ministerie, Gemeenschappelijk Hof van Justitie, Gevangeniswezen en Vreemdelingenketen).

Maatregelen:

- Het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten zullen zich moeten blijven inspannen om de benodigde verbetertrajecten op het terrein van de rechtshandhaving uit te voeren. Nederland verleent hierbij ondersteuning. Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken uit de Slotverklaring van 2 november 2006 dat de rechtshandhaving eerst op orde is voordat Curaçao en Sint Maarten landen kunnen worden.

Openbare financiën

Risico:

- Het College financieel toezicht (Cft) heeft eerder positieve adviezen gegeven bij de begrotingen 2009 van het Land, Curaçao en Sint Maarten. Bij Curaçao was dit positieve advies mede gebaseerd op een aantal aanvullende maatregelen die Curaçao zal nemen. Deze zullen worden gemonitord door het Cft. Zolang Curaçao bij de implementatie van de aanvullende maatregelen voldoet aan de afspraken met het Cft zal de schuldsanering gecontinueerd worden.

Maatregelen:

- Het is aan Curaçao, Sint Maarten en het Land Nederlandse Antillen om te blijven voldoen aan de normen zoals die worden getoetst door het College Financieel Toezicht.

Transitie Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Risico:

- Het grootste risico betreft de politieke (in)stabiliteit op de eilanden. Thans leiden de ontwikkelingen op Bonaire (derde BC in vijf maanden en de roep om een referendum) en Sint Eustatius (onenigheid tussen de BC-leden) tot zorgen.

Maatregelen:

- De invoering van de nieuwe status gebeurt in fases. De hiertoe te nemen beleidsmaatregelen vinden plaats in overleg met de bestuurders van de BES-eilanden en worden, mede onder begeleiding van de commissaris voor de BES, door de verantwoordelijke vakdepartementen nader uitgewerkt.

Betekenis van de kleuren:

- : Dit onderdeel zal waarschijnlijk worden afgerond in de loop van 2010 (☺).
- : Dit onderdeel zal door de opgelopen vertraging mogelijk niet worden afgerond in de loop van 2010 (☹).
- : Dit onderdeel zal waarschijnlijk niet worden afgerond in de loop van 2010 (⊗).

1. RECHTSHANDHAVING, RECHTSPLEGING EN CONSTITUTIONELE ZAKEN

☹	
Doel	Vorbereiding van wet- en regelgeving en de implementatie van de afspraken in de Slotverklaring van 2 november 2006 ten aanzien van • de onderdelen rechtspleging en rechtshandhaving; • constitutionele zaken, zoals de wijziging van het Statuut, overgangsbepalingen en de afbakening van land- en zee grenzen
Verantwoordelijkheid	Gezamenlijk: Land Nederlandse Antillen, Sint Maarten, Curaçao en Nederland (mede namens de BES-eilanden)
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	■ <u>Gemeenschappelijk Hof van Justitie</u> • Deze conceptrijkswet is in de RMR van 5 december 2008 behandeld en vervolgens aangeboden aan de Raad van State v het Koninkrijk. Op 11 maart 2009 heeft hij advies uitgebracht. • Op dit moment is het Nader rapport in voorbereiding. De verwachting is dat de crw Hof nog voor de zomer wordt ingediend bij de Tweede Kamer. • De AMvRB Rechtspositie Gemeenschappelijk Hof van Justitie en AMvRB Kostenverdeling Gemeenschappelijk Hof van Justitie zijn in voorbereiding. In de Politieke Stuurgroep van 26 maart is ingestemd met de uitwerking van de voorgestelde financieringsgrondslag. De planning is dat deze regelgeving uiterlijk in het najaar van 2009 in ontwerp gereed is. • De implementatie van de consensusrijkswet Gemeenschappelijk Hof wordt door de staande organisatie van het Hof (met ondersteuning vanuit PVNA) voorbereid. Binnen het PVNA loopt reeds een verbetertraject waarin de implementatie van deze rijkswet wordt meegenomen. In de Politieke Stuurgroep van 26 maart is besloten al te gaan proefdraaien met het nieuwe financieringsmodel. • Voor wat betreft het Gemeenschappelijke Hof is met Aruba overeenstemming bereikt over de inhoud van de wet. Aruba wil echter de zetel van het Gemeenschappelijke Hof verplaatsen naar

Aruba. Hierover bestaat tussen de landen geen consensus. Bij vaststelling van het nader rapport wordt opnieuw getracht overeenstemming te bereiken met Aruba.

Openbaar Ministerie

- Deze conceptrijkswet is in de RMR van 5 december 2008 behandeld en vervolgens aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk. Op 11 maart 2009 heeft de Raad advies uitgebracht. Het advies concentreert zich vrijwel uitsluitend op aanwijzingsbevoegdheid. In de Politieke Stuurgroep van 26 maart is gesproken over het advies. Er is overeenstemming bereikt over wijziging van de conceptrijkswet op dit punt. Op dit moment is Nader rapport in voorbereiding. De verwachting is dat de crw (nog voor de zomer wordt ingediend bij de Tweede Kamer.
- De AMvRB Rechtspositie Openbaar Ministerie en de AMvRB Kostenverdeling Openbaar Ministerie zijn in voorbereiding. De planning is dat deze regelgeving in het najaar van 2009 in ontgerekend is.
- Een "driemanschap" (dhr. Goede, PG Piar en dhr. De Wit) werkt een voorstel uit voor de inrichting van het OM. Dit wordt in de zomer van 2009 gepresenteerd. Er loopt reeds een verbetertraject binnen het PVNA.

Politie

- Deze conceptrijkswet is in de RMR van 13 februari 2009 behandeld en is vervolgens aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk. Het advies van de Raad is inmiddels uitgebracht. Het Nader rapport is in voorbereiding. Streven is dat het voorstel in voor de zomer wordt ingediend bij de Tweede Kamer.
- De AMvRB waarin de korpsterkte wordt vastgelegd en de onderlinge regeling met betrekking tot de ambtsinstructie moeten nog tot stand worden gebracht. Dat geldt eveneens voor de kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten, de regels voor de uitrusting van ambtenaren van politie, de kwaliteitszorg, de klachtenregeling, het rangstelsel en de politiegegevens. De planning is om dit uiterlijk in het najaar van 2009 in ontwerp gereed te hebben.
- De veiligheidswet BES met onder meer nadere bepalingen over politie voor de BES-eilanden wordt medio juni 2009 aan de Raad van State aangeboden ter advisering.
- In de Politieke Stuurgroep van 1 oktober 2008 is het "presidium verbetertraject politie" (en de daaronder hangende werkgroep) de opdracht gegeven te komen tot organisatie en implementatieplannen voor de drie toekomstige korpsen. De eerste resultaten zijn gepresenteerd in de Politieke Stuurgroep 26 maart. Er liggen voor de toekomstige korpsen inmiddels contourennota's. Deze worden momenteel verder uitgewerkt in

inrichtingsplannen. In de Politieke Stuurgroep van 26 maart is besloten tot de inrichting van een Personele taskforce en de start van een zogenaamd kwaliteitstraject. De Personele taskforce is gericht op het wegwerken van achterstanden van personeeldossiers en de begeleiding van de transitie van personeel naar het nieuwe bestel. Het kwaliteitstraject is gericht op de vormgeving van de nieuwe organisatie waarbij aandacht voor leiderschap, cultuur en de bedrijfsvoeringsprocessen moet leiden tot kwaliteitsverbetering. Nederland biedt hierbij de ondersteuning aan van ongeveer 15 politiedeskundigen. Deze 15 deskundigen zullen voor ongeveer 3 jaar samen met de Antilliaanse collega's verantwoordelijk zijn voor het kwaliteitstraject. Tot op heden is echter nog geen invulling gegeven aan het kwaliteitstraject. De werkgroepen Sint Maarten en BES hebben een behoeftestelling voor hun deel van de 15 functionarissen gepresenteerd. De werkgroep Curaçao moet deze behoeftestelling nog vaststellen. Het streven is de inrichtingsplannen voor de toekomstige korps en de gemeenschappelijke voorziening in september gereed te hebben. Hierna moet de daadwerkelijke implementatie en verbetering tot stand worden gebracht. Voor de gemeenschappelijke voorziening zal evenals voor de drie toekomstige korpsen een kwartiermaker moeten worden aangesteld.

■ Raad voor de rechtshandhaving

- Deze conceptrijkswet is in de RMR van 13 februari 2009 behandeld en is vervolgens aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk. Het advies van de Raad is inmiddels uitgebracht. Het Nader rapport is in voorbereiding. Streven is dat het voorstel in voor de zomer wordt ingediend bij de Tweede Kamer.
- De AMvRB Rechtspositie Raad voor de rechtshandhaving moet tot stand worden gebracht. De planning is om deze AMvRB uiteinde in het najaar van 2009 in ontwerp gereed te hebben.
- Voor de implementatie van de Raad voor de Rechtshandhaving zullen kwartiermakers worden aangesteld. De Raad voor de Rechtshandhaving is een nieuwe organisatie die vanaf nul moet worden opgebouwd. Het ministerie van Justitie zal in samenspraak met het ministerie van BZK de werving voor de Nederlandse kwartiermaker opstarten.

■ Statuut en overgangsbepalingen

- Dit ontwerp is in de Rijksministerraad behandeld en inmiddels aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk.

■ Vreemdelingenketen

- Over de onderlinge regeling Vreemdelingenketen is tijdens de

	Politieke Stuurgroep van 26 maart jl. overeenstemming bereikt - De onderlinge regeling wordt uitgewerkt in het implementatieplan dat 1 oktober 2009 gereed moet zijn. Voor het inrichten van de Vreemdelingenketen zal zoveel mogelijk worden aangesloten binnen het PVNA lopende verbetertrajecten. Gevangeniswezen (onderlinge regeling) - Over de onderlinge regeling detentiecapaciteit en bijbehorende toelichting is op 1 oktober 2008 politieke overeenstemming bereikt.
Parlement	De bovengenoemde ontwerp-rijkswetgeving zal na advisering door Raad van State van het Koninkrijk en nadat het nader rapport is vastgesteld door de RMR, samen met het totale pakket consensusrijkswetgeving, nog voor de zomer aan de Tweede Kamer de overige betrokken parlementen worden aangeboden.
Risico's	- Er zal gedurende het wetgevingsproces overeenstemming moet blijven bestaan tussen de betrokken entiteiten. - Van belang is dat voldoende aandacht en capaciteit wordt ingezet voor de totstandbrenging van de tamelijk omvangrijke uitvoeringsregelgeving waarover net als bij de consensusrijkswetgeving overeenstemming moet bestaan. - Er zal voldoende geld en capaciteit moeten worden ingezet voor implementatie van de wetgeving en het uitvoeren van de verschillende verbetertrajecten.
Maatregelen	- Nederland streeft naar goede procedurele afspraken tussen betrokken regeringen en parlementen over de wijze waarop gedurende de gehele goedkeuringsprocedure consensus tussen entiteiten bewaard kan blijven. Er zijn afspraken gemaakt met Voorzitter van de Tweede Kamer en de voorzitter van de commissie NAAZ omtrent de behandeling van het pakket aan wetgeving. - Het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten zullen moeten blijven inspannen om de benodigde verbetertrajecten op het terrein van de rechtshandhaving uit te voeren. In de politieke stuurgroep van 26 maart is besloten dat de Eilandgebieden Curaçao en Sint Maarten zelf deelnemen en lid zijn van de stuurgroep PVNA. Hierdoor komt ook de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de verbetertrajecten voor een belangrijk deel de Eilandgebieden zelf te liggen.

2. OPENBARE FINANCIËN

		☺
Doel	Vorbereiding van wet- en regelgeving en de implementatie van de afspraken in de slotverklaring van 2 november 2006 op het terrein openbare financiën en economie.	
Verantwoordelijkheid	Gezamenlijk: Land Nederlandse Antillen, Sint Maarten, Curaçao en Nederland (mede namens de BES-eilanden)	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	■ <u>Schuldsanering en lopende inschrijving</u> - Op 18 mei 2009 is een uitgebreide brief over de schuldsanering naar de Kamer gestuurd (kamerstuk 31 568, nr. 37). Daarin is gemeld dat in toekomstige voortgangsrapportages telkens nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de voortgang van de schuldsanering en de lopende inschrijving. Dat gebeurt met inq van deze voortgangsrapportage in bijlage 1 bij dit document. ■ <u>Sociaal Economische Initiatieven</u> - Alle vijf de Sociaal Economische Initiatieven (SEI's) en bijbehorende implementatieplannen zijn vastgesteld. De uitvoer loopt achter op de oorspronkelijke planning, onder andere vanwege de late start. Dit onderwerp is tijdens de voortgangsoverleggen over het samenwerkingsbeleid dit voorja nadrukkelijk aan de orde gesteld en er zijn afspraken gemaakt voor een verbetering van de uitvoering moeten zorgen. ■ <u>Consensusrijkswet Financieel toezicht</u> (<i>toezicht in de nieuwe situatie</i>) - Het voorstel van de consensusrijkswet Financieel toezicht is behandeld in de RMR van 6 maart 2009 en doorgeleid aan de F van State voor advies. Op 29 april heeft de Raad van State hierover haar advies opgesteld. Naar verwachting zal de conse rijkswet voor het zomerreces aan de Kamer ter behandeling worden aangeboden. ■ <u>Monetair systeem</u> - Er is een politiek akkoord bereikt tussen Curaçao en Sint Maart over het monetair systeem. Er komt één gezamenlijke centrale bank. Beide toekomstige landen verankeren dit alsmede de overige voor de financiële sector relevante regels inzake toezic en integriteit in eigen wetgeving (die door de Toetsingsadviescommissie zal worden getoetst). Er is door Cur: en Sint Maarten nog geen aanvang gemaakt met de uitvoering dit traject. - Voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba zal met ingang van de <u>nieuwe status De Nederlandsche Bank verantwoordelijk worden</u>	

	voor het monetair systeem. Als officiële valuta wordt dan de US dollar geïntroduceerd.
Parlement	De ontwerp-consensusrijkswet Financieel toezicht zal na advies door de Raad van State worden aangeboden aan de parlement van de betrokken landen.
Risico's	- Curaçao moet continu uitvoering blijven geven aan de aanvullende maatregelen bij de begroting 2009 waardoor ze blijft voldoen aan de eisen die door het Cft zijn gesteld. - De SEI programma's lopen eind 2010 af. Indien de eilandgebieden te weinig voortgang kunnen boeken bij de uitvoering zal een deel van de beleidsdoelen niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent bijvoorbeeld dat zaken als investeringen in infrastructuur, hervormingen in de sociale zekerheid en verbeteren van de marktwerking op de eilanden onvoldoende tot stand zijn gekomen. - Het opzetten van een gezamenlijke centrale bank voor Curaçao, Sint Maarten maakt onderdeel uit van het Slotverklaring en is een voorwaarde voor het verkrijgen van de landstatus.
Maatregelen	- Nederland overlegt regelmatig met de eilandgebieden en USONA over manieren om de snelheid van uitvoering van de SEI's te verhogen. Naar aanleiding daarvan heeft USONA haar procedure vereenvoudigd. Verder is het voor de eilanden mogelijk om via IVB programma extra uitvoeringscapaciteit in te zetten. Ten slotte geeft Nederland adviezen aan de eilandgebieden om de uitvoeringsorganisaties op de eilanden te verbeteren. - Het opzetten van een gezamenlijke centrale bank voor Curaçao, Sint Maarten is geheel de verantwoordelijkheid van de betreffende entiteiten. Door Nederland is bijstand en expertise op dit onderwerp aangeboden.

3. TRANSITIE BONAIRE, SINT EUSTATIUS EN SABA

		☺
Doel	Realiseren van de status van openbaar lichaam binnen het Nederlandse staatsbestel voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES)	
Verantwoordelijkheid	Nederland (en de drie eilanden)	
Aandachtsgebieden	■ Maatregelen (wetgeving en uitvoering) BES	

Vrijwel alle ministeries hebben inzichtelijk gemaakt welke maatregelen in 2009/2010 worden doorgevoerd. Tijdens de MF van 22 mei is de BES-wetgeving behandeld. BZK heeft een planning opgesteld voor de gefaseerde overdracht van uitvoering van taken van het Land Nederlandse Antillen aan Nederland voor wat betreft de BES. Deze overdracht sluit zo veel mogelijk aan activiteiten die departementen al gepland hebben op de BES in kader van voor de transitie te nemen maatregelen. De MR zal korte termijn daarover besluiten.

- In deze brief zullen de volgende onderwerpen de revue passeren
 1. De ontmanteling van het land Nederlandse Antillen en de vervroegde overdracht van taakuitvoering aan Nederland;
 2. Maatregelen die verschillende bewindspersonen nemen op BES om al vóór transitiedatum concrete verbeteringen te realiseren (incl. kwartiermakers en bouwcoördinator);
 3. Detachering en aansturing van personeel bij de Regionale Service Centra (RSC's);
 4. Richtlijnen voor missies van bewindspersonen en ambtenaren

■ Wet openbare lichamen BES, Wet financiën BES,

Invoeringswet BES, Aanpassingswet BES en wijziging van de Kieswet

- Deze vijf wetsvoorstellen zijn op 26 mei 2009 bij de Tweede Kamer ingediend.
- BZK stelt plannen op voor de implementatie van de WolBES en WfinBES.

■ Financieel toezicht in de transitieperiode

- Nederland heeft op advies van het Cft toegezegd de betalingsachterstanden van de BES-eilanden uit 2006 en 2007 zullen saneren tot een bedrag van maximaal Naf 50 miljoen. Er wordt nu samen met Cft en de Auditdienst naar een nieuwe procedure gekeken voor de afwikkeling daarvan, omdat in de praktijk de afhandeling volgens de procedure die geldt voor de achterstanden t/m ultimo 2005 erg moeilijk blijkt te verlopen.
- Van Bonaire is in oktober 2008 het eindrapport van de account over de juistheid van de betalingsachterstanden t/m 2005 ontvangen. Omdat dit geen goedkeurende verklaring is, heeft de Auditdienst van het ministerie van BZK vervolgens een review uitgevoerd. Hieruit bleek dat de accountant nog een aantal extra werkzaamheden moest uitvoeren. Dit is inmiddels afgerond en begin maart 2009 is het definitieve eindrapport ontvangen.
- Met betrekking tot de betalingsachterstanden aan het Algemeen

Pensioenfonds Nederlandse Antillen (APNA) is afgesproken deze mee te nemen in de overkoepelende afspraken die met het API gemaakt moeten worden over de pensioenen. Met APNA is afgesproken tot betaling over te gaan nadat de integrale bestandsvergelijking met betrokkenheid van Nederland is afgerond.

Invoering dollar BES

- Na consultatie van de betrokken partijen (eilandgebieden, commerciële banken, DNB en BNA) begint het definitieve scenario voor de invoering van de dollar gestalte te krijgen. De voorbereidingen voor de invoering van de dollar zullen in het najaar van 2009 beginnen. Vanaf het moment van overgang naar de nieuwe staatkundige structuur zal de dollar het wettig betaalmiddel zijn op de BES eilanden.

De departementen op de BES

Jeugd en Gezin

Sinds mei is de kwartiermaker van Jeugd en Gezin op Bonaire, Sint Eustatius en Sint Maarten actief. Zij heeft met alle eilanden een plan vastgesteld voor de preventie en de jeugdzorg. Hierin staat welke methodiek wordt gehanteerd, hoeveel extra mensen voor opvoedingsondersteuning en ambulante hulp erbij komen, en welke voorzieningen er komen voor kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen, zoals pleegzorg en gezinshuizen. Nu volgt de uitvoering daarvan en de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin. Daarnaast wordt in augustus een plan voor de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de Voogdijraad en gezinsvoogdij opgeleverd. Ook wordt een aantal gebouwen waar jeugdvoorzieningen in gehuisvest zijn verbeterd.

OCW

Het ministerie van OCW heeft de eerste stappen gezet in de uitvoering van het verbeterprogramma voor het onderwijs op de BES. In de groepen 6 en 7 van het Funderend Onderwijs zijn taal- en rekentoetsen afgenomen. Op basis van de resultaten van deze toetsen worden met de leerkrachten inhaaltrajecten opgezet om de leerachterstanden in te lopen. Tevens zijn voor alle drie de scholen voor Voortgezet Onderwijs nieuwe schoolboeken besteld en worden op Saba de 5 schoolbussen vervangen.

Na de zomer zullen audits uitgevoerd worden op basis waarvan handreikingen kunnen worden gedaan om de schoolbesturen te ondersteunen bij hun werkzaamheden. Tevens worden voorbereidingen getroffen om in het komende half jaar te starten met de verbetering van de huisvesting en de infrastructuur.

VROM

Er worden door het ministerie van VROM nu al vele activiteiten op BES-eilanden uitgevoerd of staan in de planning voor de korte termijn. Er heeft een inventarisatie van asbest in scholen en rijksgebouwen plaatsgevonden en nog dit jaar zal een volledige inventarisatie van asbestproblematiek uitgevoerd worden. Daarna zal een plan van aanpak worden opgesteld voor sanering van de asbest. Ook vindt er een inventarisatie van de asbestslachtoffers plaats. Er zijn analyses uitgevoerd naar de externe veiligheid en vergunningverlening van olieterminals en overige inrichtingen. Ook heeft er een analyse van drinkwatervoorziening plaatsgevonden. Er zal coaching plaatsvinden voor lokale ambtenaren wat betreft handhaving op het gebied van milieu. Er is een afvalstoffenplan opgezet en er wordt gewerkt aan preventief bodembeleid. Tot slot zal er een voorlichtingscampagne voor de bevolking worden opgezet wat betreft asbest, afval, energie en CFK's. Voorts zijn er op Bonaire en Sint Eustatius voorbereidingsbesluiten tot stand gekomen. Er worden op korte termijn bestemmingsplannen opgesteld, te beginnen met Bonaire. Deze zomer zullen twee kwartiermakers en een milieuadviseur/-inspecteur vanuit VROM op de BES-eilanden worden gestationeerd. Verder is WWI in overleg met twee Nederlandse woningcorporaties over activiteiten op en samenwerking met de BES-eilanden op het gebied van sociale woningbouw.

V&W

Binnen het ministerie van V&W is een Projectorganisatie Koninkrijk direct onder de Inspecteur-Generaal ingesteld. De projectorganisatie werkt o.a. aan een versterking van het maritieme bestuur en het toezicht op de schepen. Daarnaast wordt gewerkt aan de bouw van een waterzuiveringsinstallatie en de aanleg van riolering op Bonaire. Tevens worden analyses over de staat van veiligheid van de luchtvaart op de BES uitgevoerd. Wat betreft de luchtvaart is de eerste prioriteit de renovatie van de landingsbaan op de luchthaven van Bonaire.

LNV

Het ministerie van LNV zal, vooruitlopend op de statuswijziging, samen met de eilandsbesturen een beheerplan voor de Exclusieve Economische Zone opzetten. Verder zal er op korte termijn vanuit LNV een projectattaché voor de BES-eilanden en Suriname op Bonaire worden gestationeerd.

VWS

Het ministerie van VWS is momenteel bezig met het uitvoeren van meest urgente projecten uit het Middellange Termijnplan Huisvesting en Zorg, waarbij de meeste aandacht uitgaat naar de nieuwbouw en

vernieuwbouw van de ziekenhuizen/verpleeghuizen op de drie eilanden. In totaal zijn 26 projecten voorbereid over de volle breedte van de zorg, variërend van nieuwe ambulances tot invoering van een ziektekostenverzekering voor alle inwoners op de BES eilanden. Alle inwoners van de BES-eilanden zijn vanaf 2011 van rechtswege verzekerd voor (bijzondere) ziektekosten, waarbij een algemeen aansprakenpakket geldt dat ongeveer gelijk is aan het Nederlandse basispakket. Ook krijgt elk eiland twee nieuwe moderne, volledig geëquiperde ambulances. Daarbij is voorzien in onderhoud en opleiding ambulancepersoneel. Op Saba en St. Eustatius zullen de bestaande ziekenhuizen worden geprivatiseerd waarvoor twee nieuwe stichtingen worden opgericht. Bestaande voorzieningen worden samengesmeed tot een multifunctioneel zorgcentrum, waarbij er verbouwd wordt, nieuwbouw gerealiseerd en nieuwe apparatuur wordt aangeschaft. Zittend personeel wordt getraind en stages verzorgd, extra personeel zal worden aangenomen.

Justitie

Door de inzet van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is het huis bewaring op Bonaire inmiddels gerenoveerd. Door personeel van de DJI wordt tevens op structurele basis ondersteuning geleverd op Bonaire. Met ingang van 1 juni is een manager van de Immigratie-Naturalisatiedienst aan de slag als kwartiermaker. Zijn werkzaamheden verricht hij in nauwe afstemming met het vanuit het PVNA al lopende traject voor de verbetering van de vreemdelingenketen.

Defensie

Defensie is een aangelegenheid van het Koninkrijk. Op dit punt zijr aanzien van de BES geen wijzigingen te melden. Vermeldenswaardig wel de inzet van de Koninklijke marechaussee (Kmar) op de drie eilanden. De Kmar verleent bijstand aan de politie bij de uitvoering van de grensbewaking, het vreemdelingentoezicht, alsmede voor de uitvoering van de basispolitiezorg op Saba en Sint Eustatius en het ondersteunen van de basispolitiezorg op Bonaire.

Financiën

De Belastingwet BES en de Douane en Accijnswet BES zijn goedgekeurd door de Ministerraad en naar de Raad van State gezonden voor spoedadvies. Daarmee zal naar verwachting de fiscale wetgeving na het zomerreces aan de Kamer gezonden kunnen worden. De Belastingdienst is bezig met de uitvoering van een programma de belastingachterstanden van het land Nederlandse Antillen weg te werken, ter voorbereiding op de transitie. Hiertoe verlenen zij technische bijstand en hebben zij op alle drie de eilanden belastingkantoren geopend.

Daarnaast verzorgt het ministerie van Financiën opleidingsprogramma's voor het financiële beheer van de eilanden.

SZW

Het ministerie van SZW heeft een kwartiermaker naar Bonaire gezonden en overweegt nog een tweede kwartiermaker voor Saba Sint Eustatius aan te stellen.

In september zal de minister van SZW op bestuurlijk niveau de uitwerking en de inrichting van het sociale zekerheidsstelsel en de hoogte van het minimumloon op de BES gaan bespreken.

EZ

Het ministerie van EZ zal op korte termijn een kwartiermaker gaan benoemen. EZ heeft op basis van het plan van aanpak voor de BES overleg met betrokken partijen op de eilanden, en gesprekken tussen de minister van EZ en de commissaris voor de BES, een lijst van maatregelen opgesteld die al gedurende de transitie genomen kunnen worden. Dit ter voorbereiding op de definitieve takenoverdracht.

BZK

De Wet financiën BES en de Wet Openbare Lichamen BES zijn, evenals de IBES en de ABES verzonden aan de Tweede Kamer.

Op korte termijn zal ook de Veiligheidswet BES aan de Tweede Kamer worden gezonden.

In voorbereiding op de transitiedatum wordt door BZK gewerkt aan totstandkoming van het politiekorps BES. Dit gebeurt in een breder kader, namelijk de met Curaçao en Sint Maarten afgesproken verbetering van de politieorganisaties op de Nederlandse Antillen. Er zal per transitiedatum voor de drie openbare lichamen één politiekorps komen. Dit politiekorps blijft uiteraard onder meer via gemeenschappelijke voorziening politie samenwerking houden met korpsen op Curaçao en Sint Maarten. Met ondersteuning van het Nederlandse brandweerkorps Haaglanden wordt door het ministerie van BZK gewerkt aan de verbetering van de brandweerorganisatie op de drie eilanden.

Momenteel vinden voorbereidingen plaats tot het realiseren van een multifunctionele gemeenschappelijke meldkamer voor de BES. Via deze meldkamer kunnen politie, brandweer alsmede gemeenschappelijke diensten bereikt worden. Het streven is deze meldkamer begin 2010 operationeel te hebben.

Vanuit het ministerie van BZK is de Rijksgebouwendienst ingeschaald als bouwcoördinator voor de verschillende plannen van de departementen op de BES.

	De regionale service centra op Bonaire, Saba en Sint Eustatius worden in de loop van dit jaar geheel ingevuld. Inmiddels zijn door de meeste departementen hier kwartiermakers gestationeerd die de voorbereidingen op locatie treffen voor hun departement.
Parlement	Bovengenoemde wetsontwerpen zijn aan de Staten-Generaal aangeboden. De Belastingwet voor de BES zal op een later tijdstip de Kamer worden gezonden.
Risico's	Het grootste risico betreft de politieke (in)stabiliteit op de eilanden. Thans leiden de ontwikkelingen op Bonaire (derde BC in vijf maanden en de roep om een referendum) en Sint Eustatius (onenigheid tussen de BC-leden) tot zorgen.
Maatregelen	De invoering van de nieuwe status gebeurt in fases. De hiertoe nemen beleidsmaatregelen vinden plaats in overleg met de bestuurders van de BES-eilanden en worden, mede onder begeleiding van de commissaris voor de BES, door de verantwoordelijke vakdepartementen nader uitgewerkt.

4. OPBOUW LAND SINT MAARTEN

		☺
Doel	Realisering status van Land binnen het koninkrijk voor Sint Maarten	
Verantwoordelijkheid	Sint Maarten	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	■ Wetgeving - Tijdens de Politieke Stuurgroep van 26 november 2008 is afgesproken dat de resterende (nog niet getoetste / aangepaste) ontwerp-wetgeving zo spoedig mogelijk (alsnog / nogmaals) wordt getoetst. De voorstellen voor de Staatsregeling en de organieke wetten zullen verder via de van toepassing zijnde procedures worden behandeld. - De Toetsingsadviescommissie heeft echter haar werkzaamheden moeten aanhouden vanwege het uitblijven van de aan Curaçao Sint Maarten gevraagde ontwerpen van wetgeving die nog moeten worden. De Toetsingsadviescommissie heeft besloten dat de commissie niet eerder bijeenkomt dan nadat zij alle benodigde en afgesproken ontwerpen formeel heeft ontvangen. Hierdoor is het toetsingsproces vertraging opgelopen. De resultaten van de implementatiefase zullen tijdens de slot-RTC worden getoetst. Daar aan voorafgaand vindt toetsing van de overheidsapparaten plaats. ■ Organisatie en formatie	

	• De Organisatienota is door het Bestuurscollege en de Eilandsraad vastgesteld. De ontwerp-landsverordening Vaststelling organisatie Land Sint Maarten is behandeld in de Vaste Raadscommissie voor Constitutionele Zaken van de eilandsraad. Het Migratieplan/sociëtaal statuut is in afronding. • Een convenant ten aanzien van een Sociaal Statuut tussen het Land en Sint Maarten moest in eerste instantie uiterlijk eind januari 2009 zijn vastgesteld. • Voor begin april 2009 zouden alle ambtenaren een voorstel moeten krijgen over hun toekomstige plaatsing. Aangezien er onvoldoende zicht was op de rechtsposities is aangegeven dat het voorstel tot oktober 2009 zal worden uitgesteld. Dit heeft ook consequentie voor de planning voor overdracht van taken aan Sint Maarten (decentralisatie), zoals die was afgesproken tijdens het bestuursoverleg op 24 november 2008 tussen Curaçao, Sint Maarten en het Land. • Sint Maarten heeft flinke inspanningen gepleegd om de organisatie van het nieuwe land op te bouwen en alle betrokkenen over de voortgang hiervan te informeren. • Naast de inrichting van het nieuwe politieke stelsel voor Sint Maarten, de bestuurlijke organisatie, besteedt Sint Maarten expliciet veel aandacht aan borging van integriteit in bestuur en verbetering van de justitiële keten.
Parlement	De opbouw van het land Sint Maarten is de verantwoordelijkheid van Sint Maarten, met uitzondering van de diverse rijkswetten zal regelgeving door de eilandsraad van Sint Maarten worden vastgesteld. Een aantal regelingen dient door de Rijksministerraad te worden goedgekeurd.
Risico's	• De ontwerpfase is bijna afgerond, en er is gestart met de implementatiefase. Belangrijkste risico in deze fase is dat de implementatie van de wetgeving en van de plannen met betrekking tot het overheidsapparaat meer tijd in beslag neemt dan nu is voorzien. Het aanhouden van de werkzaamheden van de Toetsingsadviescommissie onderstreept dit risico. • Zowel de opbouw van de nieuwe bestuurlijke organisatie van het nieuw te vormen land Sint Maarten, alsmede de uitvoering van taken en bevoegdheden die Sint Maarten in de nieuwe staatsstructuur moet uitvoeren, vragen om aanzienlijke inzet van menskracht. Omdat op Sint Maarten, anders dan op Curaçao, nog veel moet worden opgebouwd, zal het niet eenvoudig zijn voldoende mensen te vinden (posities ingevuld te krijgen) om deze taken op adequate wijze uit te voeren. • Eind april 2009 hadden St. Maarten en Curaçao een overzicht moeten aanleveren aan het aangevulde presidium van de V-RTG.

	met taken die de aankomende landen in de nieuwe staatkundig structuur zelfstandig, in onderlinge samenwerking, in samenwerking met, of door andere (ei)landen in het Koninkrijk willen uitvoeren. Begin juni zijn deze overzichten nog niet ontvangen. Besloten is om de bijeenkomst van het aangevulde presidium van de V-RTC die stond gepland voor 16 en 17 juni g doorgang te laten vinden. Hierdoor ontstaat vertraging in de implementatiefase zoals bedoeld in de Slotverklaring van de sta RTC van 26 november 2005. • De overname van taken van het land Nederlandse Antillen door Sint Maarten loopt verdere vertraging op als de opbouw van de organisatie en de formatie meer tijd in beslag neemt dan voorz • De recente politieke ontwikkelingen op Sint Maarten leiden de aandacht af van het vele werk dat nog moet worden verricht or staat te zijn de verschillende taken als land binnen het Koninkri uit te voeren.
Maatregelen	• Het is aan Sint Maarten om zodanige maatregelen te treffen da wordt voldaan aan de afgesproken criteria. Onder andere via h samenwerkingsprogramma Institutionele Versterking en Bestuurskracht draagt Nederland bij aan organisatorische maatregelen die nodig zijn om de nieuwe status van land goed te kunnen vullen. • Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken die eerder i het proces zijn gemaakt over de toetsing van het overheidsapparaat en de voorstellen die uitgewerkt moeten worden tijdens de implementatiefase. Sint Maarten zal eerst m het overzicht betreffende de toekomstige taakuitvoering moete komen, alvorens tot de toetsing als bedoeld in Slotverklaring v de start-RTC van 26 november 2005 kan worden overgegaan. I samenhang met de ontmanteling van het Land is hierbij een aandachtspunt.

5. OPBOUW LAND CURAÇAO

Doel	Realisering status van Land binnen het Koninkrijk voor Curaçao.
Verantwoordelijkheid	Curaçao
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<u>Wetgeving</u> • Tijdens de Politieke Stuurgroep van 26 november 2008 is afgesproken dat de resterende (nog niet getoetste/aangepaste) ontwerpwetgeving zo spoedig mogelijk (alsnog/nogmaals) wor

	getoetst. De voorstellen voor de Staatsregeling en de organieke wetten zullen verder via de van toepassing zijnde procedures worden behandeld. - De Toetsingsadviescommissie heeft haar werkzaamheden moet aanhouden vanwege het uitblijven van de aan Curaçao en Sint Maarten gevraagde ontwerpen van wetgeving die nog getoetst moeten worden. De Toetsingsadviescommissie heeft besloten dat de commissie niet eerder bijeenkomt dan nadat zij alle benodigde en afgesproken ontwerpen formeel heeft ontvangen. Hierdoor is het toetsingsproces vertraging op. - De resultaten van de implementatiefase zullen tijdens de slot-R worden getoetst. Daar aan voorafgaand vindt toetsing van de overheidsapparaten plaats door het aangevulde presidium van V-RTC.  <u>Inrichting ambtelijke organisatie</u> - Er is een eerste blauwdruk van de NBO (Nieuwe Bestuurlijke Organisatie) opgesteld; deze is echter nog niet vastgesteld. - Een convenant ten aanzien van een Sociaal Statuut tussen het Land en Curaçao is eind januari 2009 vastgesteld. - Voor begin april 2009 zouden alle ambtenaren een voorstel moeten krijgen over hun toekomstige plaatsing. Aangezien er onvoldoende zicht was op de rechtsposities is aangegeven dat het voorstel tot oktober zal worden uitgesteld. Dit heeft ook consequenties voor planning voor overdracht van taken aan Curaçao, zoals die was afgesproken tijdens het bestuurlijk overleg op 24 november 2008 tussen Curaçao, Sint Maarten en de Nederlandse Antillen.
Parlement	De opbouw van het land Curaçao is de verantwoordelijkheid van Curaçao, met uitzondering van de diverse rijks wetten zal regelgeving door de eilandsraad van Curaçao worden vastgesteld. Een aantal regelingen dient door de Rijksministerraad te worden goedgekeurd.
Risico	- De ontwerpfasen zijn bijna afgerond en er is gestart met de implementatiefase. Belangrijkste risico in deze fase is dat de implementatie van de wetgeving en het uitwerken van de plannen met betrekking tot het overheidsapparaat meer tijd in beslag neemt dan nu is voorzien. - Er is nu een unieke kans om een nieuwe bestuurlijke organisatie te ontwerpen en op te bouwen die op efficiënte en transparante wijze de taken van het nieuwe land Curaçao zal uitvoeren. Een te grote druk op dit proces brengt het risico met zich mee dat bestaande structuren teveel gekopieerd worden en dat de nu voorliggende kans om een efficiencyverbeteringslag te maken, verloren gaat. - De aanloop naar het Referendum en de uitkomst daarvan heeft

	duidelijk de aandacht afgeleid van de benodigde inspanningen Curaçao ter voorbereiding van de toetsing zoals bedoeld in de Slotverklaring van de start-RTC van 29 november 2005 en ter voorbereiding van de overname van taken, personeel en middelen van het land Nederlandse Antillen. De voorbereiding voor de toetsing en voor de overname van taken, mensen en middelen het land Nederlandse Antillen is hiermee achterop geraakt. Eind april 2009 hadden Curaçao en St. Maarten een overzicht moeten aanleveren aan het aangevulde presidium van de V-RTC met taken die de aankomende landen in de nieuwe staatkundig structuur zelfstandig, in onderlinge samenwerking, in samenwerking met, of door andere (ei)landen in het Koninkrijk willen uitvoeren. Begin juni zijn deze overzichten nog niet ontvangen. Besloten is om de bijeenkomst van het aangevulde presidium van de V-RTC die stond gepland voor 16 en 17 juni g doorgang te laten vinden. Hierdoor ontstaat vertraging in de implementatiefase zoals bedoeld in de Slotverklaring van de sta RTC van 26 november 2005.
Maatregelen	- Het is aan Curaçao om zodanige maatregelen te treffen dat wo voldaan aan de afgesproken criteria. Onder andere via het samenwerkingsprogramma Institutionele Versterking en Bestuurskracht draagt Nederland bij aan organisatorische maatregelen die nodig zijn om de nieuwe status van land goed te kunnen vullen. - Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken die eerder i het proces zijn gemaakt over de toetsing van het overheidsapparaat en de voorstellen die uitgewerkt moeten worden tijdens de implementatiefase. Curaçao zal eerst met he overzicht betreffende de toekomstige taakuitvoering moeten komen, alvorens tot de toetsing als bedoeld in Slotverklaring v de start-RTC van 26 november 2005 kan worden overgegaan. I samenhang met de ontmanteling van het Land is hierbij een aandachtspunt.

6. ONTMANTELING LAND NEDERLANDSE ANTILLEN

		☺
Doel	Ontmanteling Land Nederlandse Antillen.	
Verantwoordelijkheid	Het Land Nederlandse Antillen is verantwoordelijk voor de ontmanteling. Nederland heeft in haar rol als rechtsopvolger van h Land ten behoeve van de BES belang bij een adequate overgang v rechten en plichten.	

<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	• De start van de gefaseerde taakoverdracht aan Curaçao en Sint Maarten die voor juli dit jaar was voorzien, heeft flinke vertraging opgelopen. De oorzaak hiervan is dat de datum van 1 april waar alle Antilliaanse ambtenaren een aanbieding hadden moeten krijgen van het Land Nederlandse Antillen voor een positie in de nieuwe bestuurlijke organisatie, niet is gerealiseerd. De eerste taakoverdracht naar Curaçao en St. Maarten zou per 1 oktober moeten aanvangen. • Nederland heeft een planning gemaakt voor de overname van uitvoering van taken van het Land Nederlandse Antillen door Nederland ten behoeve van de BES. Deze planning is gebaseerd op de gefaseerde aanpak van activiteiten van de Nederlandse ministeries op de drie eilanden. Voor circa de helft van het door Nederland totale aantal over te nemen taken geldt dat deze vóór eind december 2009 door Nederland kunnen worden overgenomen indien tijdig aan juridische, financiële en personele voorwaarden wordt voldaan. Momenteel wordt gewerkt aan de juridische instrumenten die deze vervroegde overname van de uitvoering van taken door Nederland mogelijk moeten maken. Tevens wordt bekeken wat de financiële consequenties van vervroegde overname zijn en hoe deze gedekt zullen worden. • Er vindt regelmatig ambtelijk overleg plaats tussen Nederland en het Land Nederlandse Antillen over de ontmanteling; in het bijzonder over de taakovername door Nederland ten behoeve van de BES-eilanden. Tijdens deze overleggen wordt gewerkt aan het juridisch instrumentarium en de personele en financiële gevolgen van vervroegde overname van taken.
Parlement	Geen bijzonderheden
Risico	• Door een sterke focus van het land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten op een transitie per 1 januari 2010 is onvoldoende aandacht uitgegaan naar de noodzakelijke voorwaarden voor een ordentelijke overdracht van taken, personeel en middelen. Op deze terreinen, en niet in de laatste plaats die van het personeel, is er veel werk te verzetten. Zonder een goede borging van de belangen van het personeel, te beginnen met het verschaffen van duidelijkheid over de rechtsposities van ambtenaren in de nieuwe organisaties, stopt het proces van overdracht van taken en daarmee de ontmanteling van het land Nederlandse Antillen. Er bij het land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten onvoldoende aandacht voor de condities die een ordentelijke ontmanteling mogelijk moeten maken.
Maatregelen	• Nederland werkt aan de voorbereiding voor overname van taken ten behoeve van de BES-eilanden. Deze voorbereiding betreft het juridisch instrumentarium, de overgang van personeel en de

	financiële middelen. Op ambtelijk niveau wordt hierover overleg met het land Nederlandse Antillen gevoerd en wordt besluitvorming voorbereid. • Er is een overgangsprotocol gemaakt ter ondertekening door Nederland en het land Nederlandse Antillen voor de overgang op transitiedatum van landsambtenaren naar Nederland als rijksambtenaar. • In dezelfde lijn wordt er gewerkt aan algemene uitgangspunten voor de onderlinge regeling die Nederlandse en Nederlands Antilliaanse ministeries overeen moeten komen voor vervroegd taak overname. Voorts worden er met het land Nederlandse Antillen afspraken gemaakt over de uitgangspunten die gelden voor de financiële middelen die de taken volgen die vervroegd worden overgenomen. • Het is van belang dat de nieuw te vormen landen ook een reële planning maken voor taakovername en de condities voor de overgang van personeel en financiële middelen. Hoewel het moment van overname van taken, als mede de condities voor de overgang van personeel en financiële middelen, onmogelijk precies hetzelfde kunnen zijn voor Nederland (t.b.v. de BES-eilanden), Curaçao en St. Maarten, verdient het de aanbeveling dit zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.
--	--

7. ONDERSTEUNING GEZAGHEBBERS

		☺
Doel	Gedurende het staatkundig veranderingsproces is het belangrijk dat gezaghebbers van de vijf eilandgebieden hun (toezichthoudende) taken goed blijven uitoefenen. De gezaghebbers krijgen hierbij ondersteuning vanuit Nederland.	
Verantwoordelijkheid	Kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	• Momenteel worden de gezaghebbers van Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba ondersteund door in totaal zes technisch bijstanders. Het gaat om ondersteuning op de terreinen juridische zaken, vreemdelingen- en paspoortzaken, politiezaken, corporate governance en ruimtelijke ordening, natuur en milieu; • Curaçao had meer tijd nodig om te komen tot besluitvorming over de inzet van technische bijstanders. In juni starten 4 technische bijstanders bij het kabinet van de gezaghebber op Curaçao. Zij worden ingezet op de gebieden vreemdelingenzaken, politiezaken en algemeen juridische zaken; • Inmiddels is in april 2009 het eerste evaluatierapport ontvangen over de resultaten van dit project (exclusief Curaçao). De belangrijkste conclusie van het rapport is dat de gezaghebbers positief zijn over de ondersteuning. Het vermogen van de gezaghebbers om ook tijdens de transitiefase van het staatkundig proces hun toezichthoudende taken uit te oefenen, is hierdoor gegroeid. • Naast de bestaande inzet aan technische bijstanders, hebben de gezaghebbers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba verzocht om extra ondersteuning. Voor wat betreft Sint Eustatius en Saba gaat het om ondersteuning (1 fte) op het gebied van ruimtelijke ordening, natuur en milieu. Bonaire wenst ondersteuning (1 fte) op het gebied van good governance en algemeen juridische zaken. Binnenkort zal worden gestart met de werving van kandidaten voor deze functies.	
Parlement	Geen bijzonderheden	
Risico	Geen bijzonderheden	
Maatregelen	Geen bijzonderheden	

8. ARUBA

Doel	Aruba werkt mee met de totstandkoming van de nieuwe status van Antilliaanse eilanden.	
Verantwoordelijkheid	Aruba	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	- Voor wat betreft het Gemeenschappelijke Hof is met Aruba overeenstemming bereikt over de inhoud van de wet. Aruba wil echter de zetel van het Gemeenschappelijke Hof verplaatsen naar Aruba. Hierover bestaat tussen de landen geen consensus. Bij de vaststelling van het nader rapport wordt opnieuw getracht overeenstemming te bereiken met Aruba. - De recente ontwikkelingen met betrekking tot een uitgelekt bericht van VNO en de brief aan de TK over de staat van bestuur van 2 mei jl. hebben de relatie met Aruba verder doen afkoelen.	
Parlement	Geen bijzonderheden	
Risico's	- Wanneer er onvoldoende overleg met Aruba plaatsvindt, kan dit vertraging leiden bij de totstandkoming van de verschillende consensusrijkswetten en de wijziging van het Statuut; door de recente ontwikkelingen is de relatie verslechterd en daarmee het klimaat waarbinnen het overleg wordt gevoerd. - De verkiezingen op Aruba staan gepland voor 25 september a.s. In aanloop naar de verkiezingen zal de focus van Aruba hierop liggen en in mindere mate op de medewerking aan het staatkundig proces.	
Maatregelen	- Met Aruba wordt voortdurend gesproken. Aruba wordt daarnaast steeds uitgenodigd voor de politieke stuurgroep en voor de vergaderingen van de projectgroep Rechtspleging, Rechtshandhaving en Constitutionele zaken. De afgelopen maanden neemt Aruba actiever deel aan de ambtelijke voorbereidingen, met name op het terrein van de rechtshandhaving. Aruba zal worden betrokken bij de uitvoering van de toetsing van het overheidsapparaat door het presidium van de V-RTC zoals afgesproken in de RTC van 15 december 2008. - In het kader van de actualisering en uitvoering van het protocol Aruba en Nederland in 1993 hebben gesloten, zal getracht worden afspraken te maken met Aruba, waarbij aangesloten kan worden bij de afspraken die met Curaçao en Sint Maarten zijn gemaakt over het staatkundig proces.	

